واکنش

ادامه مذاکرات فلسطینی-فلسطینی در قاهره

حماس: فتح متعهد شده سلاح مقاومت را در مذاکرات مطرح نکند

دومین جلسه از نشست‌های آشتی ملی فلسطین در قاهره میان جنبش فتح و حماس دیروز برگزار شد. حماس گفته که مصری‌ها، جنبش فتح را ملزم کرده‌اند که مسئله سلاح مقاومت را در جریان نشست‌ها و گفت‌وگوهای آشتی در قاهره مطرح نکند.

بیانیه پایانی که در پایان اولین روز مذاکرات (روز سه‌شنبه) صادر شد، حاکی از فضای مثبت حاکم بر این مذاکرات است. این مذاکرات دیروز هم ادامه پیدا کرد. در بیانیه روز اول آمده که در این مذاکرات درباره پرونده آشتی برای حل مشکلات نوار غزه گفت‌وگو شده و فضای مثبتی بر این مذاکرات حاکم بود و از مصر هم به دلیل تلاش‌هایش برای پایان دودستگی و تکمیل آشتی قدردانی شده است. برخی منابع خبری نیز از طرح بیست‌ودو بندی قاهره برای تکمیل آشتی فلسطینیان در مرحله آینده خبر دادند که از جمله این بندها اهتمام امریکا و مصر برای برگزاری کنفرانس بین‌المللی شرم‌الشیخ با حضور مقامات عربی و بین‌المللی است و پس از آن روند مشخصی برای احیای وحدت در کرانه باختری و نوار غزه و سازماندهی روند انتخابات آغاز خواهد شد. فوزی برهوم، سخنگوی جنبش حماس گفته که مذاکرات با فتح درباره مسائل کلی و پرونده‌های مربوط به آشتی، اقدامات و مکانیسم‌های اجرایی آن براساس توافق قاهره است. اسامه القواسمی، سخنگوی رسمی جنبش فتح به المیادین گفت: «ما در نهایت می‌خواهیم یک دولت واحد و آشتی فلسطینی نهایی داشته باشیم. مصر بر موفقیت مذاکرات فلسطین در قاهره پافشاری می‌کند.» «عماد ابو رحمه»، عضو کمیته مرکزی جبهه مردمی (خلق) تأکید کرده که مجازات‌ها و تحریم‌ها علیه تمام طیف‌های ملت ما در نوار غزه تحمیل شده است و ربط دادن لغو آن به گفت‌وگوهای قاهره (میان حماس و فتح) تصمیم اشتباهی است و باید تصمیمات فوری برای لغو آن اتخاذ شود. احمد عبدالهادی معاون مسئول سیاسی جنبش حماس در لبنان می‌گوید که مصر، جنبش فتح را ملزم کرده است که مسئله سلاح مقاومت را در جریان نشست‌ها و گفت‌وگوهای آشتی در قاهره مطرح نکند. به گزارش قدسنا، «احمد عبدالهادی» خاطرنشان کرد: مصر، جنبش فتح را ملزم کرد تعهدنامه‌ای را امضا کند مبنی بر اینکه، موضوع سلاح مقاومت را در جریان نشست‌های آشتی فلسطینی مطرح نکند. وی افزود: موضوع سلاح مقاومت در نشست‌های اخیر مطرح شد و حماس به مصر اطلاع داد که امکان طرح آن وجود ندارد و مصر هم تلاش کرد هیئت فتح، برگه‌ای را امضا کند مبنی بر اینکه موضوع سلاح مقاومت را مطرح نکند زیرا مسئله سلاح مقاومت با راه‌حل فراگیر برای مسئله فلسطین مرتبط است و ارتباطی با موضوع آشتی ندارد.

رویکرد

چنگ و دندان اتمی واشنگتن علیه پیونگ‌یانگ

کاخ سفید طی بیانیه‌ای اعلام کرد که در نشست دونالد ترامپ با تیم امنیت ملی امریکا راه‌های مقابله با تهاجم کره‌شمالی از جمله استفاده از سلاح‌های اتمی در صورت لزوم مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت.

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا که در ماه‌های اخیر بارها از روی میز بودن گزینه نظامی علیه کره شمالی سخن گفته است، بار دیگر استفاده از این گزینه را محتمل دانست. به گزارش شبکه اسکای‌نیوز، کاخ سفید در بیانیه‌ای اعلام کرد: «در نشست دونالد ترامپ با جیمز ماتیس، وزیر دفاع و جوزف دانفورد، رئیس ستاد ارتش امریکا بر گزینه‌های واشنگتن برای پاسخ به هرگونه دشمنی از جانب کره‌شمالی تأکید شده است و اینکه اگر لازم باشد این گزینه‌ها برای توقف تهدیدهای هسته‌ای کره‌شمالی علیه ایالات متحده و همپیمانانش در دستور کار قرار گیرد.» براساس این بیانیه، در این نشست درباره اشکال و راه‌های مختلف مقابله و پاسخ به هرگونه تهاجم از سوی پیونگ‌یانگ حتی از طریق استفاده از سلاح‌های اتمی بحث و رایزنی شده است. در بیانیه کاخ سفید اشاره‌ای نشده که آیا نشست ترامپ با فرماندهان ارشد کشورش، به‌این معناست که بحران کره‌شمالی بغرنج‌تر شده یا خیر. به‌رغم هشدارهای نظامی ترامپ علیه کره‌شمالی اما واشنگتن تاکنون نتوانسته اقدام مؤثری علیه این کشور انجام دهد. از سوی دیگر، امریکا روز چهارشنبه در راستای قدرت‌نمایی علیه تخاصم احتمالی کره‌شمالی، دو بمب‌افکن مافوق صوت بی-بی ۱ را بر فراز شبه‌جزیره کره به پرواز درآورد. به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس، چنین پروازهایی با هواپیماهای قدرتمند بی-بی ۱ که از جزیره گوام به پرواز درآمده بودند، موجب تحریک کره‌شمالی می‌شود که مدعی است امریکا و متحدان منطقه‌ای آن برای جنگ آماده می‌شوند. پیونگ‌یانگ پیشتر تهدید کرده بود گوام را هدف قرار خواهد داد. ارتش امریکا نیز با انتشار بیانیه‌ای اعلام کرد: «جنگنده‌های ژاپنی نیز به این مانور پیوسته‌اند. این نخستین مانور شبانه مشترک بین بمب‌افکن‌های امریکایی با جنگنده‌های کره‌جنوبی و ژاپن بوده است.» چین در واکنش به این اقدام تحریک‌کننده امریکا، ضمن دعوت همه طرف‌ها به خویشتنداری از همه طرف‌ها خواست از انجام اقدامات تحریک‌آمیز علیه یکدیگر خودداری کنند. هشدارهای امریکا در حالی است که گفته می‌شود پیونگ‌یانگ در آستانه آزمایش موشکی جدیدی قرار دارد. مقامات کره‌جنوبی روز سه‌شنبه در گفت‌وگو با روزنامه آسیا بیزنس ادعا کردند احتمالاً کره‌شمالی هفته آینده ۳۰ راکت کوتاه‌برد آزمایش می‌کند.

پرونده

روسیه از امریکا درباره فعالیت آزادانه داعش توضیح خواست

مسکو از واشنگتن خواسته است در خصوص فعالیت آزادانه گروه‌های تروریستی در مناطقی که نیروهای امریکایی در سوریه حضور دارند، توضیح دهد.

به گزارش فارس، سخنگوی وزارت دفاع روسیه گفته است ارتش این کشور تصاویر و شواهدی در اختیار دارد که ثابت می‌کند خودروهای کنار جاده‌ای و توپخانه‌های متعلق به تروریست‌ها درست در نزدیکی پایگاه امریکا در «التنف» سوریه متمرکز شده است. ایگور کوناشنکوف، سخنگوی وزارت دفاع روسیه تأکید کرد: «حدود ۶۰۰ تروریست با همدستی امریکا، «التنف» را به سمت مناطق کاهش تنش در جنوب سوریه ترک کرده‌اند.» وی ادامه داد، وزارت دفاع روسیه انتظار دارد پنتاگون توضیحاتی را درباره تلاش حدود ۳۰۰ تن از اعضای داعش برای مسدود کردن بزرگراه دمشق-دیرالزور از طریق مناطق تحت کنترل امریکا ارائه دهد. کوناشنکوف همچنین گفته است آتش‌بس در مناطق کاهش تنش در سوریه پس از جایگیری ۶۰۰ تروریست و دو کاروان آنها با کمک‌های پزشکی در منطقه به شدت تضعیف شده است. این مقام نظامی روسیه تأکید کرد: امریکا مسئول خرابکاری در روند صلح در سوریه است. «گئورگی بورسنکو»، مدیر دپارتمان امریکای شمالی وزارت خارجه روسیه در گفت‌وگو با اسپوتنیک گفته است اقدامات امریکا نزدیک پایگاه التنف در سوریه یادآور تلاش برای تجزیه کشور سوریه است. وی گفته است: «البته ما سؤالات مختلفی درباره فعالیت امریکا در سوریه داریم. برخلاف نیروهای روسیه، نیروهای امریکایی برای نقض قوانین بین‌المللی در سوریه حاضر شده‌اند.» بورسنکو ادامه داد: «آنها حتی مناطق خاصی را نیز در منطقه التنف دایر کرده‌اند که اجازه ورود نیروهای دولت مشروع سوریه را به آنجا نمی‌دهند. در حقیقت این می‌تواند یادآور تلاشی برای تجزیه کشور سوریه با هدف ایجاد نهادهای حکومتی تحت کنترل امریکا و متحدانش در بخش‌های خاصی از سوریه باشد.» در همین حال، وزیر خارجه سوریه باز هم از عملکرد امریکا در قبال برخورد با گروه تروریستی داعش انتقاد کرد و گفت ائتلاف بین‌المللی به رهبری امریکا در سوریه همه چیز را نابود می‌کند، به جز گروه تروریستی داعش.

در صورت اعمال تحریم‌های جدید امریکا

مسکو: حق خروج ایران از برجام محفوظ است

گزارش یک

رئیس‌جمهور امریکا قصد دارد پایبند نبودن ایران به برجام را اعلام و سرنوشت این توافقنامه بین‌المللی را به کنگره محول کند. مشخص نیست رفتار کنگره با برجام چه خواهد بود ولی روس‌ها دیروز در تازه‌ترین موضع‌گیری خود هشدار دادند که اگر واشنگتن تحریم‌های جدیدی علیه ایران وضع کند، حق خروج از برجام را برای ایران محفوظ می‌دانند.

سخنگوی کاخ سفید می‌گوید: «رئیس‌جمهور امریکا طی چند روز آینده (احتمالاً تا یک‌شنبه) تصمیم خود را درخصوص استراتژی کلی در قبال ایران خواهد گرفت و می‌خواهد مطمئن شود که یک سیاست فراگیر را برای مقابله با همه مشکلاتی که ایران به‌عنوان یک بازیگر بد ایجاد می‌کند، در اختیار خواهیم داشت.» ترامپ از همان ابتدا نسبت به توافق هسته‌ای مواضع تهاجمی گرفته و وعده داده که از این توافق خارج خواهد شد. حالا مقام‌های امریکایی به رسانه‌ها می‌گویند ترامپ در مهلت تعیین‌شده در ۱۵ اکتبر اعلام خواهد کرد که ایران به توافق هسته‌ای پایبند نبوده است. این در حالی است که مقامات ارشد دفاعی و امنیتی امریکا اعلام کرده‌اند برجام در راستای منافع ملی امریکا قرار دارد و بهتر است حفظ شود. دولت‌های اروپایی و آسیایی و همچنین محافل امریکایی نیز به روش‌های مختلف تأکید کرده‌اند این توافقنامه بین‌المللی حفظ شود. «نیویورک تایمز» نوشت: «البته امتناع ترامپ در تأیید پایبندی ایران به برجام، شاید سبب از بین رفتن توافق نشود اما چنین کاری حیات توافق را به تنفس مصنوعی خواهد انداخت، علاوه بر اینکه آسیبی بلندمدت به اعتبار امریکا می‌زند.» در صورتی که ترامپ پایبندی ایران به برجام را اعلام نکند، کنگره امریکا طبق قوانین داخلی این کشور از مهلتی ۶۰ روزه برای تصمیم‌گیری درباره بازگرداندن یا بازنگرداندن تحریم‌ها علیه ایران برخوردار است. رأی به بازگشت تحریم‌ها به معنی خروج امریکا از توافق هسته‌ای خواهد بود. درباره اینکه کنگره چه تصمیمی خواهد گرفت ناظران به سختی می‌توانند پیش‌بینی کنند اما با توجه به درگیری اخیر ترامپ با باب کورکر، رئیس کمیته خارجی سنای امریکا و همچنین اجماعی که درباره حفظ این توافق وجود دارد، احتمالاً کنگره تصمیم ترامپ را تأیید نخواهد کرد. هرچند ظاهراً دولتمردان امریکایی تلاش دارند برجام را نقض نکنند اما ناظران معتقدند در صورتی که واشنگتن تحریم‌های جدیدی علیه ایران اعمال کند، علناً برجام را نقض کرده است. در همین راستا منابع رسانه‌ای گزارش دادند رئیس‌جمهوری امریکا در چارچوب راهبرد تازه در قبال ایران، سپاه پاسداران را در فهرست تحریمی سازمان‌های تروریستی قرار دهد.

■ هشدار روسیه

«گئورگی بوریسنکو»، مدیر دپارتمان امریکای شمالی در وزارت خارجه روسیه تأکید کرده است در صورتی که امریکا تحریم‌های جدیدی علیه ایران وضع کند، تهران از این حق برخوردار است تا از توافق هسته‌ای (برجام) خارج شود. به گزارش اسپوتنیک، این مقام روسی گفت: «اگر امریکا واقعاً از برجام خارج شود، امکان اجرای این توافق زیر سؤال می‌رود و این حق را برای ایران به‌وجود می‌آورد تا دیگر به تعهدات خود ذیل برجام عمل نکند، به‌ویژه اگر امریکا قرار باشد تحریم‌های گذشته علیه تهران را دوباره وضع کند.» وی ادامه داد: «در صورت وقوع این امر، ایران تمام حقوق لازم را برای متوقف کردن اجرای برجام و پایبندی به آن به‌دست خواهد آورد.»

■ سفیر انگلیس: هیچ بانک بزرگی همکاری نمی‌کند

سفیر انگلیس در تهران در مصاحبه‌ای با بیان اینکه هیچ بانک بزرگی در اروپا با ایران همکاری نمی‌کند، گفت که لندن نمی‌تواند بانک‌ها را مجبور به اتخاذ تصمیم خاصی بکند. به گزارش تسنیم، «نیکلاس هاپتون»، سفیر انگلیس در تهران در مصاحبه با «بی‌بی‌سی» گفت که انگلیس تلاش‌های خود را برای متقاعد کردن دولت امریکا به ریاست «دونالد ترامپ» برای حفظ توافق هسته‌ای ایران انجام خواهد داد. هاپتون گفت: «موضع بریتانیا درباره منافع برجام برای همه طرفین معلوم است و همین‌طور موضع ما درباره خروج از این توافق هم مشخص است. در حال حاضر قضاوت ما این است که منفعت پایبندی به برجام زیاد است و برای همین هم امیدواریم رئیس‌جمهور ترامپ، وقتی زمان آن برسد در برجام باقی بماند.» هاپتون در پاسخ به سؤالی درباره واکنش انگلیس به اقدام احتمالی ترامپ برای عدم صدور تأییدیه برجام گفت: «اگر رئیس‌جمهور ترامپ به شکلی پایبندی ایران را تأیید نکند، بریتانیا به تلاش خود برای نگاه داشتن توافق ادامه خواهد داد. اینکه تمرکز فعالیت‌های ما روی کنگره باشد یا نه، بسته به اقدام بعدی امریکایی‌ها خواهد بود.» سفیر انگلیس در تهران، در بخش دیگری از مصاحبه با «بی‌بی‌سی» به موضوع عدم تمایل بانک‌های بین‌المللی برای همکاری با ایران به‌رغم حصول برجام پرداخت و ادعا کرد لندن تلاش‌هایی را برای ترغیب این بانک‌ها به همکاری با ایران انجام داده است. او به‌رغم این، در پاسخ به این سؤال که آیا با توجه به سهامدار بودن دولت انگلیس در برخی از بانک‌ها، دولت نمی‌تواند سفارشی درباره همکاری با ایران انجام دهد گفت: «دولت‌ها نمی‌توانند بانک‌ها و بخش خصوصی را مجبور کنند که تصمیم خاصی بگیرند.»

خبر

رئیس حرکت ملی ترکیه: کاخ سفید از رفراندوم کردستان حمایت می‌کند

دولت باغچلی، رهبر حزب حرکت ملی ترکیه، در پی بروز تنش در روابط ترکیه با امریکا، از سیاست‌های امریکا در خاورمیانه و بی‌تفاوتی آن نسبت به برگزاری همه‌پرسی استقلال اقلیم کردستان عراق انتقاد کرد.

به‌رغم مخالفت‌های ظاهری مقامات امریکایی از رفراندوم جدایی کردستان عراق، اما مقامات ترکیه نظر متفاوتی دارند. به گزارش خبرگزاری آناتولی، باغچلی سه‌شنبه شب در نشست گروهی حزب نمایندگان در پارلمان ترکیه گفت: «امیدوارم امریکا از این راه نادرست و شعله‌ور کردن آتش اختلاف منصرف شود. ترامپ به جای اینکه همه‌پرسی جعلی اقلیم شمال عراق را غیرقانونی بخواند، آن را تنها بی‌موقع ارزیابی کرد. امریکا هیچ وقت به بارزانی نگفت که همه‌پرسی برگزار نکند. کاخ سفید دوگانه رفتار می‌کند و از ابتکار عمل ترکیه در منطقه ناراحت است.» وی افزود: «امریکا از فرسنگ‌ها دورتر می‌آید و در منطقه عملیات انجام می‌دهد، اما وقتی ترکیه می‌خواهد به بلا و بحرانی که کنار گوشش است و امنیت ملی ما را تهدید می‌کند واکنش نشان دهد، آن را اشتباه می‌خواند. این چه رسمی است؟» رهبر حزب راستگرای حرکت ملی، ضمن انتقاد شدید از دولت آنکارا به سبب عدم اتخاذ اقدامات قاطع در برابر مقامات اقلیم کردستان عراق، در تهدیدی که تاکنون سابقه نداشته است، هشدار داد: «هزاران داوطلب ترکیه‌ای آماده اعزام به منطقه کردستان عراق هستند تا از اقلیت ترکمن‌های ساکن این اقلیم دفاع کنند.» از سوی دیگر، دستگاه قضایی عراق، حکم بازداشت رئیس و اعضای کمیساریای عالی انتخابات ناظر بر همه‌پرسی منطقه کردستان را صادر کرد. پایگاه خبری «السومریه‌نیوز» روز چهارشنبه با انتشار این خبر نوشت: «دادگاه عالی دولت فدرال عراق همچنین درباره درخواست ارائه شده از سوی پارلمان مبنی بر موضع‌گیری درباره نمایندگان شرکت‌کننده در همه‌پرسی جدایی منطقه کردستان اعلام کرد که این مسئله بر اساس ماده ۳۰ قانون مصوب در سال ۲۰۰۵، در حوزه اختیاراتش نیست.»

سازمان ملل: ارتش میانمار مسلمانان را سیستماتیک کشتار می‌کند

کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل اعلام کرد که حملات وحشیانه علیه روهینگیایی‌ها در ایالت راخین در شمال میانمار سازماندهی شده، هماهنگ و سیستماتیک است و هدفش نه تنها بیرون کردن این جمعیت مسلمان از میانمار بلکه جلوگیری از بازگشت آنها به خانه‌هایشان است.

به گزارش خبرگزاری فرانسه، این تحقیقات براساس مصاحبه با مردم گریزان از میانمار به سوی بنگلادش انجام شده است که از زمان حملات ۲۵ اوت شب‌نظامیان در راخین به نیروهای امنیتی میانماری و حملات متقابل ارتش به اوج خود رسیده است. براساس گزارش سازمان ملل، بیش از نیم میلیون تن در تازه‌ترین موج از فرار روهینگیایی‌ها وارد بنگلادش شدند. کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل در ژنو روز چهارشنبه اعلام کرد که فراری دادن مسلمانان روهینگیا از خانه‌هایشان و سوزاندن خانه‌ها و نیز کشتار این مردم و تجاوز به آنها یک اقدام سیستماتیک و برنامه‌ریزی شده است. بر اساس اطلاعات این عالی‌ترین نهاد حقوق بشری، نیروهای امنیتی به همراه شهروندان میانمار مرتکب نقض حقوق بشر شده‌اند. آنها قصد داشته‌اند با اقدامات تروریستی در میان مسلمانان هراس‌افکنی کنند. تیم سازمان ملل در ۶۵ مصاحبه با صدها تن صحبت کردند. زید رعدالحسین، کمیسیونر عالی شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد پیشتر از این سرکوب‌ها به عنوان «یک نمونه از پاکسازی قومی» یاد کرده بود. تحقیقات مذکور نشان می‌دهد کمپین تحت رهبری ارتش با هدف قطع ارتباط روهینگیایی‌ها با زادگاه‌شان فعالیت دارد. سازمان ملل متحد گزارش داد: «در برخی موارد، قبل و حین این حملات، در بلندگوها اعلام می‌شد، شما به اینجا تعلق ندارید، به بنگلادش بروید. اگر اینجا را ترک نکنید، خانه‌های‌تان را به آتش می‌کشیم و شما را می‌کشیم.» براساس این گزارش سازمان ملل، معلمان و رهبران فرهنگی، مذهبی و مدنی در جریان تازه‌ترین دور از خشونت‌ها هدف قرار گرفتند و هدف از آن تلاش برای امحای تاریخ مردم روهینگیا، فرهنگ و دانش آنهاست.

گزارش ۲

تأکید مبهم رئیس کاتالونیا بر مذاکره

کاتالونیا بیانیه جدایی را به تعویق انداخت

رئیس دولت منطقه‌ای کاتالونیا سرانجام در پارلمان محلی کاتالونیا حاضر و خواهان استقلال کاتالونیا از دولت اسپانیا شد ولی از پارلمان خواست برای اینکه به مذاکره با دولت مرکزی اسپانیا فرصت بدهد، تصویب جدایی را به تعویق بیندازد؛ موضع‌گیری که حدس و گمان‌ها را درباره جدی بودن جدایی کاتالون‌ها افزایش داده است.

کارلس پوجدمون دیروز در یک سخنرانی در پارلمان این منطقه گفت که با توجه به نتیجه همه‌پرسی اخیر، خواهان استقلال جمهوری کاتالونیا است. او گفت که یکپارچگی کاتالونیا و اسپانیا دیگر قابل دوام نیست و از شهروندان این منطقه خواست به اعلام نظر و خواست خود ادامه دهند و تسلیم تهدیدها نشوند. پوجدمون در عین حال از پارلمان خواسته که نتیجه همه‌پرسی را معلق کند تا فرصت گفت‌وگو با دولت مرکزی اسپانیا فراهم شود؛ موضع‌گیری که به نظر می‌رسد روند جدایی کاتالونیا را با ابهام روبه‌رو کند. هرچند رئیس دولت کاتالونیا در سخنرانی خود که جمعیت زیادی هم برای گوش دادن به آن در بیرون پارلمان گرد آمده بودند، به شدت از اقدامات دولت مرکزی اسپانیا در تلاش برای جلوگیری از برگزاری همه‌پرسی استقلال انتقاد کرد ولی گفت: «ما علیه اسپانیا نیستیم، بلکه می‌خواهیم تفاهم بهتری با اسپانیا داشته باشیم.» آنچه به گمانه‌زنی‌ها دامن زده، این است که سخنرانی پوجدمون با بیش از یک ساعت تأخیر آغاز شد. بر اساس گزارش بی‌بی‌سی، بعضی گزارش‌های تأیید نشده حاکی است که تأخیر در سخنرانی پوجدمون، به دلیل تلاش‌هایی بوده که برای میانجیگری بین‌المللی میان مقامات کاتالونیا و مقامات دولت مرکزی اسپانیا جریان داشته است. این گمان نیز تقویت شده که سخنرانی همراه با تزلزل پوجدمون، تحت تأثیر مذاکرات دقیقه نودی او انجام شده است، به خصوص اینکه سخنگوی دولت محلی کاتالونیا اعلام کرد که بیانیه استقلال منطقه کاتالونیا از اسپانیا به صورت نمادین به دست رهبر کاتالونیا امضا شده است. پیش‌تر، یکی از اعضای دولت اسپانیا از پوجدمون خواسته بود که قدم به «راه بدون بازگشت» نگذارد. بعد از سخنرانی پوجدمون، نخست‌وزیر اسپانیا رسماً از رهبر کاتالونیا خواست که به صراحت اعلام کند اعلام استقلال کرده است یا خیر. وی گفت: «این اعلام برای هرگونه تصمیمی که ما قرار است اتخاذ کنیم بسیار ضروری است.» به گزارش آسوشیتدپرس، ماریانو راخوی در کنفرانس خبری در کاخ ریاست‌جمهوری در مادرید در تهدیدی ضمنی گفت که این اعلام رسمی بر اساس مفاد قانون اساسی که دولت مادرید را به مداخله در امور کاتالونیا و تحت کنترل گرفتن برخی یا تمامی اختیارات منطقه‌ای آن مجاز می‌کند، ضروری است. راخوی گفت: کابینه موافقت کرده است از دولت کاتالان رسماً سؤال شود استقلال را تأیید می‌کند یا خیر. پاسخ رئیس کاتالان گام‌های بعدی را برای چند روز آینده مشخص می‌کند. دولت اسپانیا در عین حال گفته که نه تنها بیانیه استقلال کاتالونیا را به رسمیت نمی‌شناسد، بلکه پذیرای هیچ‌گونه وساطت برای مذاکره با جدایی‌طلبان هم نیست. یک منبع دولت اسپانیا نیز هشدار داده که تمامی گزینه‌ها در زمینه بحران به وجود آمده در ارتباط با استقلال کاتالونیا روی میز است.

نگاه

سیدرحیم نعمتی

گذر برجام به دباغ‌خانه ترامپ

دونالد ترامپ قبل از ورود به کاخ سفید در تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری برجام را یکی از محورهای تبلیغاتی خود کرده بود و یک ماه قبل هم که در کسوت ریاست جمهور، نخستین نطق خود را در مجمع عمومی سازمان ملل ایراد کرد باز همان حرف‌ها را با همان لحن تبلیغاتی تکرار کرد. تکرار آن حرف‌ها باعث شد بحث از رویکرد منفی ترامپ به برجام جانی تازه بگیرد و در این مدت مبدل به سرفصل اصلی خبرها و تحلیل‌ها بشود به خصوص اینکه مهلت او برای تأیید پایبندی ایران به برجام تا روز یک‌شنبه ۱۵ اکتبر تمام می‌شود. رسانه‌های امریکایی از یک هفته قبل وعده داده بودند که ترامپ قبل از این تاریخ و در روز پنج‌شنبه ۱۲ اکتبر سیاست خود را در قبال ایران و به خصوص برجام در یک سخنرانی اعلام می‌کند و همین نیز باعث شده هم حجم تحلیل‌ها و گمانه‌زنی‌ها افزایش یابد و هم خود ترامپ جلسات رایزنی با دیگر مقاماتش را افزایش بدهد.

در این حجم بالا از تحلیل‌ها و گمانه‌زنی‌ها سناریوهای احتمالی مختلف مورد بحث قرار گرفته، از تصمیم ترامپ برای خروج کامل از برجام تا اعلام عدم پایبندی ایران به برجام برای انجام مذاکرات تازه و تجدیدنظرهایی در برجام. برای مثال، روزنامه واشنگتن‌پست و تارنمای پولیتیکو گزینه عدم پایبندی ایران را تایید می‌کنند اما در عین حال معتقدند که ترامپ از طریق رایزنی با کنگره سعی می‌کند مانع بازگشت تحریم‌ها بشود. خود ترامپ در این روزها نشان داده که این موضوع برای او بیشتر دستمایه‌ای شده برای آنچه که بیشتر از همه علاقه‌مند به آن است؛ جنجال‌آفرینی. او یک هفته قبل نشستی با فرماندهان نظامی داشت و قبل از این نشست، رو به خبرنگاران کرد و گفت: «می‌دانید به این چه می‌گویند؟ شاید این آرامش قبل از توفان است» و حالا هم به آنها می‌گوید که در قبال تصمیمات رئیس‌جمهور قبلی هیچ احساس مسئولیتی نمی‌کند. این موارد به خوبی نشان می‌دهد که او بیش از هر چیز به دنبال جنجال‌آفرینی است تا با ارضای حس خودبزرگ‌بینی، خودش را در نقطه کانونی توجهات ببینند و به قول پاول دمیدف، مشاور در مرکز تحقیقات راهبردی روسیه، اظهارات او بیشتر عوام‌فریبی است. این جنجال‌آفرینی تا آنجا پیش رفته که ترامپ موضوع میزان هوش وزیر خارجه‌اش را پیش کشیده و حتی حرف از رقابت خودش با او در آزمایش میزان هوش یا همان IQ زده است.

بعد دیگر جنجال‌آفرینی ترامپ بر سر برجام مربوط می‌شود به اختلافاتش نه با رقبای دموکرات بلکه با هم‌حزبی‌های جمهوریخواه. جنگ توئیتری او با باب کورکر در یکی دو روز قبل نمونه واضح این موضوع است که او رئیس جمهوریخواه کمیته روابط خارجی در مجلس سنا را در این جنگ به باد انتقاد گرفت و مدعی شد کورکر برجام را به امریکا تحمیل کرده است. نه فقط کورکر پاسخ این ادعای ترامپ را داد بلکه میچ مک‌کانل، رهبر جمهوریخواهان در مجلس سنا، هم به حمایت از کورکر برخاست تا نشان بدهد ترامپ در این جنگ جایی در میان جمهوریخواهان ندارد. برجام هم می‌تواند وضعیتی مشابه همین جنگ داشته باشد و ترامپ از آن برای به چالش کشاندن هم‌حزبی‌های خود استفاده بکند تا اینکه در واقع امر بخواهد پای خود را از برجام بیرون بگذارد. واقعیت این است که او از ابتدای ورود به کاخ سفید خود را متعهد به تخریب دستاوردهای دولت قبل دانسته اما نتوانسته دستاوردی داشته باشد که تلاش او برای لغو یا جایگزینی طرح بیمه‌درمانی موسوم به اوباماکر یک نمونه روشن این موضوع است. او حالا تنها با جنجال‌آفرینی‌هایی مثل جنگ توئیتری با کورکر است که می‌تواند کاستی‌های خود را با انداختن تقصیر به گردن هم‌حزبی‌هایش بپوشاند. به عبارت دیگر، او نمی‌خواهد وعده سابق خود را در مورد برجام به کلی کنار بگذارد اما در عین حال، نمی‌تواند به آن وعده عمل کند و مخالفت‌های نزدیک‌ترین همراهانش مثل رکس تیلرسون، وزیر خارجه و جیمز ماتیس، وزیر دفاع، با عمل به آن وعده و کنار گذاشتن برجام محدودیت شدید او را نشان می‌دهد. انداختن تقصیر کوتاهی در قبال برجام به گردن هم‌حزبی‌های جمهوریخواه تنها راه گریز او از این وضعیت تناقض‌آمیز است. در این صورت، ترامپ در دباغ‌خانه خود برجام را به طور کلی برهم نمی‌زند و تنها با اعلام عدم‌پایبندی ایران به آن، تصمیم‌گیری در مورد برجام را به عهده کنگره و به‌خصوص هم‌حزبی‌هایش در کنگره می‌گذارد تا عواقب هر اتفاقی در مورد آینده برجام به دوش آنها بیفتد و او بتواند از این موضوع مستمسکی برای جنجال‌آفرینی و جنگ‌های توئیتری بعدی استفاده کند.

اخبار کوتاه

■ روس‌ها به دنبال میانجیگری بین ایران و عربستان

معاون وزیر خارجه روسیه از پیشنهاد مسکو برای ایفای نقش میانجیگری جهت عادی‌سازی روابط ایران و عربستان خبر داد. به گزارش فارس، «میخائیل بوگدانوف» معاون وزیر خارجه روسیه اعلام کرد که مسکو پیشنهاد داده در جریان مذاکرات بین عربستان و ایران وساطت کند. بنا بر گزارش خبرگزاری «اسپوتنیک»، بوگدانوف تأکید کرد که مسکو این آمادگی را دارد تا میزبان مذاکره عربستان و ایران باشد. بوگدانوف به خبرنگاران گفت: «ما چندین بار تلاش کردیم و پیشنهاد دادیم [به ایران و عربستان کمک کنیم تا پای میز مذاکرات بیایند]، اما نمی‌خواهیم نقش میانجیگری را تحمیل کنیم.» وی افزود: «ما همواره به شرکای خود هم در عربستان و هم در ایران گفته‌ایم که آماده‌ایم هم خط مشی برای تماس‌ها [میان دو کشور] و هم خدمات دوستانه ارائه دهیم.»

■ ریاض کودک‌کشی را نپذیرفت

عربستان در واکنش به درج نام «ائتلاف» سعودی در لیست سیاه سازمان ملل به دلیل ارتکاب جنایات در حق کودکان یمنی اعلام کرد که این کشور بر حمایت از حقوق کودکان صرف‌نظر از اینکه چه هویت یا نژادی داشته باشند، تأکید دارد. دولت عربستان گفته که ریاض اهمیت زیادی برای حقوق کودکان متناسب با توافقات بین‌المللی قائل است بنت فهد الدلیم، معاون نماینده دائم عربستان در سازمان ملل روز سه‌شنبه در هفتاد و دومین دور مجمع عمومی سازمان ملل اظهار داشت که تأکید عربستان بر حمایت از حقوق کودکان منحصر به کودکان سعودی نمی‌شود، بلکه شامل همه کودکان جهان اعم از کودکان سوری، فلسطینی و یمنی است.

■ امریکا برای بازداشت ۲ عضو حزب‌الله جایزه گذاشت

وزارت امور خارجه امریکا اعلام کرده که دولت واشنگتن به ازای اطلاعاتی که منجر به دستگیری طلال حمیر، مسئول عملیات حزب‌الله در خارج از مرزهای لبنان شود، ۷ میلیون دلار جایزه گذاشته است. به گزارش رویترز، واشنگتن همچنین از تعیین جایزه ۵ میلیون دلاری برای اطلاعاتی که منجر به دستگیری فؤاد شوکر، مسئول عملیات حزب‌الله در جنوب لبنان شود، خبر داده است. توماس بوسرت، دستیار دونالد ترامپ در امور امنیت داخلی و مبارزه با تروریسم نیز گفته که همپیمانان امریکا باید با قدرت حزب‌الله لبنان مبارزه کنند و آن را در لیست سازمان‌های تروریستی قرار دهند.

■ فرار نزدیکان ولیعهد سابق عربستان

تعدادی از اصحاب رسانه و شیوخی که به نظام عربستان بالاخص ولیعهد برکنار شده این کشور نزدیک بودند، پس از اینکه نام‌شان در فهرست بازداشت‌ها در عربستان قرار گرفت از این کشور گریخته‌اند. به نوشته روزنامه قطری العربی‌الجدید، از بین این افراد جمال خاشقچی (خاشقجی) از اصحاب رسانه مشهور در عربستان توانست از عربستان خارج شود و به تبعیدگاه خودخواسته در ایالات متحده برود. روزنامه العربی‌الجدید نوشت، خاشقچی روزنامه‌نگاری بود که در طول زندگی‌اش به نظام عربستان و دستگاه اطلاعات نزدیک بود ولی پس از آغاز موج بازداشت‌ها در ۱۰ سپتامبر گذشته مقاله‌ای را در روزنامه واشنگتن‌پست نوشت و در آن تصریح کرد: عربستان در دوره محمدبن سلمان ولیعهد این کشور دیگر قابل تحمل نیست.